

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Exclusio à communibus beneficijs, n. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

23. Duo Religiosi; cuiusdam rixæ causa, se intra septa domestica non salutant, peccantne mortaliter, si antea se invicem salutare consueverunt? Respondeo, ita profectò, quia par est scandalum alijs Religiosis, ipsisque invicem, qui rixam habuere: Excusari à mortali tunc possent, si quando compta esset horum probata virtus, & rixa, ejusque causa, quam alij sciant, fuisset levis, unde judicentur non ex odio gravi, sed ex levi quadam passione, vel in significationem accepti gravaminis & injuriæ, moveri ad mittendam salutationem; Idem usu venire posse video in timoratis secularibus, levi causa rixæ existente, & præsertim alijs cognita; ut item inter maximè conjunctos, inter quos difficulter præsumitur intercedere, ex hoc solo signo, odium grave, l. ut inter patrem & filium &c.

i Trullench. l. mox citando n. 7. *Quæ-
lerus apud eundem Trullench. l. c. vide
etiam Dian. p. 2. tr. 15. resol. 62.*

Resalutatio ejusdem.

14. Si inimicum modo dicto graviter tibi infensum te salutantem non resalutes, peccas *m* mortaliter. Ratio est, quia posita inimicitia, omisio resalutationis non solum imputatur inurbanitati, sed maximè odio. Excipe, nisi adeo inferior esset salutans, vel eæ adessent circumstantiæ, ut ejusmodi odij indicium non fieret; idem, puto, esset, si ita animo distractum te similes, ut verè appareat, ad salutationem non advertisse.

m. Suar. Coninch. Bonæ. ibid.

15. Quæsit nuper quidam à me, an si certo moraliter prævideam mihi salutanti inimicum, ipsum cum debita resalutatione non responsurum, an, inquam, obliget salutare, quam vis mihi tunc incumbat, priorè esse in salutando? Certè non ausus sum obligare, quia sic subiret periculum graviter invehendi contra non resalutantem, fierentque pejora prioribus, & quia tunc sibi imputare debebit inimicus, qui ita se gerit, ut certitudinem moralem de omissione suæ resalutationis alteri det. Vide, quæ mox nu. 23. dicant de noscente acceptare sibi oblatam satisfactionem.

16. Quæsit rursus nobilis matrona, cui paris nobilitatis vir consanguineum occiderat, an obligaretur, illum resalutare, more patrio, quo matronæ viros nobiles salutantes resalutant, inclinato corpore, vel saltem capite? Ego voluissem obligare; quia salutationem nunc denegare, est offendere odium; verum quidam doctus à me consultus nequaquam sub mortali obligavit: in muliere enim matrona, cujus non est, vindictam sumere de injurijs, illa denegatio salutationis non est odij signum, sed sensus justii doloris, vel muliebris fastus, vel quid si simile.

Exclusio à communibus beneficijs.

17. Dixi alibi, *n* fore peccati mortalis reum sacerdotem, si à participatione sui sacrificii inimicum velit excludere; Idem in præsentia univ. fin. addo;

addo; si enim pro omnibus incolis hujus urbis ores, omnibus vicinis elemosynam impartiaris, omnibus hujus familiae legata, quam vis voluntarie distribuas &c. non potes inimicum, qui forte inter hos invenitur, excludere; Ratio est, quia licet orare, stipem largiri, legata distribuere non tenearis, tamen,posito quod ea exhibes, perspicuum esset indicium odij, si nolles aliquem ex illis admittere. Quod si beneficium pro omnibus non sufficit, tunc profecto amicos praeferes sine culpa; *p* id enim non est signum clarae inimicitiae, sed, ad summum, non amicitiae; at signa positivae amicitiae ostendere, ex consilio quidem, non vero ex obligatione, tene- mur. Unde etiam fit, ut positivè orare ex praeepto pro inimicis non obli- geris, hoc enim solum est de consilio, cum ad vitandum mortale satis *q* fit, in communi oratione illum non ex- cludere; nam sic virtualiter jam in- cluditur.

n In Opusc. de Sacrif. Miss. l. 2. c. 2. §. 13. o. Suar. ib. nu. 2. Coninch. ib. a. nu. 85. Val. 22. d. 3. q. 3. p. 2. c. si. ver. Tertio sequitur. p. S. Th. 2. 2. q. 10. 25. art. 9. q. Trull. l. 1. in Decal. c. 5. dub. 5. n. 4.

Venia petitiō.

18. Veniam petenti nolle *r* dare, nimis aperta odij demonstratio esset: ita si veniam per se, vel per alium pe- tenti negares signa aliqua, quibus te inimicitiam deposuisti significes, solus superior offensus potest subdito, ut is emendetur, vel justè puniatur, recon- siliationem in hoc casu differre, quia

id non odij signum, sed potius est a- moris, utpote ad emendationem con- ducens; verum multa prudentia opus est, ne plus æquo subditus exacerbe- tur.

r Coninch. l. c. nu. 95. Suar. l. c. nu. 9. Sa v. charitas n. 9.

19. Difficultas est: Quando lædens veniam quidem petit, at debitam sa- tisfactionem, vel dare non vult, vel certe non potest: lædens, inquam, huic enim soli competit, veniam postulare, non læso, cum huic satis fit, si se prom- ptum praeferat ad decentem reconci- liationem, atque si à signo odij, ut di- ctum est superius, sese contineat. Pro hac difficultate.

20. Dico primò; Si non potest, ut si damnum factum fuit irreparabile, quale fuisse homicidium; vel etiam non debet, ut si læsus exposcat ab of- fendente tantam satisfactionem, ut prudentum arbitrio excedat offendenti- bus culpam: Si inquam, non potest, vel non debet, obligatur offensus cum signis depositionis inimicitiae respon- dere, & veniam dare: secus, merito judicaretur in odio gratis velle perfi- stere, dum debito suo ejus adversarius non deest.

21. Illud tamen nota, quacunque satisfactione ab hoc petente veniam exhibita, adhuc læsum esse posse postu- lare satisfactionem punitionis delicti à Iudice infligendae, quia, ut supra dixi- mus, ad hanc jus justitiae habet, licet i- terum moneam, rem esse periculo peccandi expositam.

ss S. Tho. Cajet. Arag. Tolet. alij, quos citat sequitur q. Fagund. li. 1. in prac. Decal. c. 28. n. 12.

22. Illud insuper nota, non esse s

C

coar-